

ผลการตรวจสอบ

ขอบเขตการตรวจสอบ

การตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทตรวจสอบเฉพาะเรื่อง (cause inspection) ของบริษัทหลักทรัพย์ อาร์เอชบี (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ครั้งนี้เป็นการตรวจสอบครั้งที่ 10 ระหว่างวันที่ 11 12 และ 17 พฤษภาคม 2564 โดยมีขอบเขตข้อมูลที่ใช้ในการสุ่มตรวจสอบระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2562 - 30 เมษายน 2564

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและระบบงานของบริษัทในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่นักลงทุนที่ต้องการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่อ้างอิงราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Single Stock Futures : “SSF”) ที่มีการซื้อหรือขายในปริมาณมากแบบ Block Trade (“SSF block trade”) โดยการตรวจสอบ (1) ระบบงานเพื่อรองรับการให้บริการ SSF block trade การควบคุมภายในและการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งการรายงานและการกำกับดูแล และ (2) ระบบการจัดการข้อร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ SSF block trade

ผลการตรวจสอบ

ระบบงานเพื่อรองรับการให้บริการ SSF block trade การควบคุมภายในและการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งการรายงานและการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ SSF block trade ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้บริษัทสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และปรากฏข้อเท็จจริงว่ากรณีดังกล่าวทำให้เกิดความเสี่ยงและความเสียหายต่อลูกค้า และบริษัทต้องมีการชดเชยความเสียหายแก่ลูกค้า

สำนักงานจึงได้ปรับความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational/Management Risk) ของบริษัทจากระดับปานกลาง (3) เป็นระดับความเสี่ยงค่อนข้างสูง (4)¹ โดยมีประเด็นดังนี้

---

¹ Risk มี 5 ระดับ คือ 1 = ต่ำ 2 = ค่อนข้างต่ำ 3 = ปานกลาง 4 = ค่อนข้างสูง 5 = สูง

ประเด็นจากการตรวจสอบ	การติดตามแก้ไขของบริษัท	การดำเนินการ/สั่งการของสำนักงาน
<p>1 ระบบงานในการทำความรู้จักลูกค้า (Know Your Customer/Customer Due Diligence : “KYC/CDD”) เพื่อให้ทราบถึงตัวตนที่แท้จริงของลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง (“beneficial owner”) ยังไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถป้องกันการกระทำที่อาจไม่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากพบว่า ผู้แนะนำการลงทุน (“ผู้แนะนำ”) มีการใช้บัญชีลูกค้าหรือบุคคลอื่น เพื่อรับผลประโยชน์ส่วนเกินที่เกิดจากการซื้อขายหลักทรัพย์และจากการทำธุรกรรม SSF block trade ของผู้แนะนำ จึงอาจพิจารณาได้ว่า ผู้แนะนำที่เปิดบัญชีลูกค้าหรือบุคคลอื่นมีเจตนาอำพรางตัวตนหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าดังกล่าว โดยบริษัทไม่ได้มีการตรวจสอบหรือพิสูจน์ทราบความสัมพันธ์ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการป้องกันมิให้มีการกระทำที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจเข้าข่ายปฏิบัติไม่ชอบด้วยมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 (“พ.ร.บ. สัญญา”)</p>	<p>บริษัทได้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลูกค้าทุกรายที่ประสงค์จะส่งคำสั่ง SSF block trade ต้องลงนามในสัญญาบันทึกแนบท้ายสัญญาแต่งตั้งตัวแทนฉบับใหม่ และสายงานเปิดบัญชีฝ่ายปฏิบัติการหลักทรัพย์มีการโทรศัพท์สอบถามยืนยันความมีตัวตนของลูกค้าดังกล่าวทุกราย - บริษัทกำหนดให้ฝ่ายกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (“compliance”) เข้มงวดการตรวจสอบโดยสุ่มตรวจสอบที่มาของคำสั่งธุรกรรมของ block trade เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเป็นความประสงค์ของลูกค้าจริง - ฝ่ายเครดิตลูกค้าและฝ่ายงานบริหารความเสี่ยงตรวจสอบธุรกรรม SSF block trade และหุ้นที่ไม่สามารถจับคู่กับ SSF (“รายการ mismatch” หรือ “naked position”) โดยหากพบรายการ mismatch ต้องรายงานให้ผู้บริหารทราบและดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายใน 12.30 น. ของวันทำการถัดไป เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย Zero-mismatch ที่กำหนดไว้ 	<p>สั่งการให้บริษัทปฏิบัติงานด้วยความเข้มงวด ระวังและกำกับดูแลการทำ enhanced KYC/CDD อย่างเคร่งครัด เพื่อให้สามารถทำความรู้จักและตรวจสอบเพื่อทราบตัวตนที่แท้จริงและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า รวมทั้งป้องกันมิให้มีการใช้ nominee เป็นช่องทางในการทำรายการที่ไม่เหมาะสมหรืออาจผิดกฎหมาย สำหรับการปฏิบัติที่อาจเข้าข่ายไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว สำนักงานจะพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป</p>

ประเด็นจากการตรวจสอบ	การติดตามแก้ไขของบริษัท	การดำเนินการ/สั่งการของสำนักงาน
<p>2 ระบบรับคำสั่งในการทำธุรกรรม SSF block trade มีข้อบกพร่อง เนื่องจากพบว่า ผู้แนะนำ มีการส่งคำสั่งซื้อขายไปที่ฝ่ายตราสารอนุพันธ์ (“ฝ่าย EQD”) แต่ไม่พบกระบวนการตรวจสอบที่มาของคำสั่งซื้อขายจากลูกค้า ซึ่งอาจเข้าข่ายปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตรา 18 แห่ง พ.ร.บ. สัญญาฯ</p>	<p>บริษัทได้ปรับปรุงแก้ไขโดยกำหนดให้ผู้แนะนำ ต้องแจ้งเลขที่บัญชีลูกค้าที่ประสงค์จะส่ง SSF block trade ให้ฝ่าย EQD ทราบก่อนทำธุรกรรม เพื่อใช้ในการสอบทานที่มาของคำสั่งและหน่วยงานปฏิบัติการด้านหลักทรัพย์จะสุ่ม สอบทานที่มาของคำสั่งและรายการ mismatch ทุกสิ้นวัน</p>	<p>สั่งการให้บริษัทให้ความสำคัญกับการกำกับดูแล การปฏิบัติงานของผู้แนะนำ ให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น สำหรับการปฏิบัติที่อาจเข้าข่ายไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำนักงานจะพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป</p>
<p>3 ระบบการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (“Conflict Of Interest : “COI”) ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม SSF block trade ยังไม่รัดกุมเพียงพอที่จะทำให้บริษัทสามารถ ดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด อันอาจก่อให้เกิด ความเสี่ยงและความเสียหายต่อลูกค้าได้ ซึ่งอาจเข้าข่ายปฏิบัติ ไม่เป็นไปตามมาตรา 18 แห่ง พ.ร.บ. สัญญาฯ</p> <p>3.1 ไม่มีการป้องกัน COI ในการทำธุรกรรม SSF block trade โดยพบว่า บริษัทยินยอมให้และรับทราบว่า ผู้แนะนำ ซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการลูกค้า มีการซื้อขายหลักทรัพย์ และ SSF block trade เพื่อประโยชน์ของผู้แนะนำ ดังกล่าว หรือบุคคลอื่น ซึ่งบางรายมีความสัมพันธ์กับผู้แนะนำ โดยใช้ บัญชีลงทุนของบริษัท จึงอาจพิจารณาได้ว่า การกระทำดังกล่าว ทำให้ผู้แนะนำ มีประโยชน์ที่ขัดกันและอาจเป็นช่องทางให้</p>	<p>เนื่องจากเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อ 1 และ 2 การแก้ไขจึงเป็นไปตามแนวทางข้างต้น</p>	<p>สั่งการให้บริษัทให้ความสำคัญและมีระบบการป้องกัน COI ให้รัดกุมเพียงพอ และมีการกำกับดูแลและ ตรวจสอบที่ทำให้มั่นใจได้ว่าจะไม่มีผู้แนะนำ หรือ บุคคลอื่นใดใช้บัญชีลงทุนของบริษัทไปเพื่อการอื่นใด อันอาจทำให้เกิด COI และไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ ที่แท้จริงของบัญชีลงทุนของบริษัท รวมทั้งป้องกันไม่ให้ มีการใช้บัญชีลูกค้าเพื่อแสวงหาประโยชน์และ ทำให้ลูกค้าเสียหาย สำหรับการปฏิบัติที่อาจเข้าข่าย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำนักงานจะพิจารณาดำเนินการ ตามควรแก่กรณีต่อไป</p>

ประเด็นจากการตรวจสอบ	การติดตามแก้ไขของบริษัท	การดำเนินการ/สั่งการของสำนักงาน
<p>ผู้แนะนำฯ มีการแสวงหาประโยชน์จากลูกค้า รวมทั้งผู้แนะนำฯ ดังกล่าวมีการนำกำไรหรือขาดทุนออกจากบัญชีลงทุนของบริษัท โดยใช้บัญชีลูกค้า โดยใช้วิธีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในลักษณะ SSF block trade ระหว่างบัญชีลงทุนของบริษัทกับบัญชีลูกค้าหรือบุคคลอื่น ซึ่งทำให้ลูกค้าได้รับความเสียหาย</p> <p>3.2 การกำกับดูแลการซื้อขายของพนักงานยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงทำให้พบกรณีการฝ่าฝืนเกณฑ์การซื้อขายหลักทรัพย์ของพนักงาน (“staff dealing rules”) โดยพบว่าผู้แนะนำฯ หลายรายแจ้งบริษัทว่าตนเองไม่มีบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ แต่จากการตรวจสอบพบว่า บริษัทยินยอมให้และรับทราบ ว่า ผู้แนะนำฯ สาขาเกษตร หลายรายใช้บัญชีลงทุนของบริษัทในการซื้อขายหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้าผ่านฝ่าย EQD เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่น (nominee) โดยไม่มีที่มาของคำสั่งซื้อขายจากลูกค้า ตามข้อ 3.1 ซึ่งการกระทำดังกล่าวเข้าข่ายเป็นการยินยอมให้ผู้แนะนำฯ ไม่ต้องปฏิบัติตาม staff dealing rules</p>		
<p>4 <u>ระบบการบริหารและจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม SSF block trade ยังไม่รัดกุมที่จะทำให้บริษัทสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด อันอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงและความเสียหายต่อลูกค้าและบริษัทได้ บริษัทไม่ได้มีมาตรการอย่างเพียงพอที่จะป้องกันและจัดการความเสี่ยง</u></p>	<p>เนื่องจากเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อ 1 และ 2 การแก้ไขจึงเป็นไปตามแนวทางข้างต้น</p>	<p>สั่งการให้บริษัทเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแล และติดตามความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรม SSF block trade ซึ่งรวมถึงการกำหนดมาตรการและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและรัดกุม โดยคำนึงถึงผลกระทบด้านต่าง ๆ อย่างรอบด้านและครบถ้วน และมีการรายงาน</p>

ประเด็นจากการตรวจสอบ	การติดตามแก้ไขของบริษัท	การดำเนินการ/สั่งการของสำนักงาน
<p>เกี่ยวกับการทำธุรกรรม SSF block trade อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้มีการติดตามบัญชีลงทุนของบริษัทให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยไม่มีการติดตามตรวจสอบ แม้พบเหตุผิดปกติในบัญชีลงทุน SSF block trade ของบริษัท ที่มียอดเงินลงทุนคงค้างสั้นวันเป็นเวลานาน ซึ่งตามวิธีปฏิบัติจะต้องมีการ hedging เพื่อไม่ให้มีสถานะ (position) เงินลงทุนคงค้าง ซึ่งอาจเข้าข่ายปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตรา 18 แห่ง พ.ร.บ. สัญญาฯ</p>		<p>ให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เพื่อให้บริษัทมีระบบการบริหารและจัดการความเสี่ยงที่รัดกุม สำหรับการปฏิบัติที่อาจเข้าข่ายไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำนักงานจะพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป</p>
<p>5 ระบบการกำกับดูแลและควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม SSF block trade ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้บริษัทสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด อันอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงและความเสียหายต่อลูกค้าและบริษัทได้ ซึ่งอาจเข้าข่ายปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตรา 18 แห่ง พ.ร.บ. สัญญาฯ</p>	<p>บริษัทมีการปรับปรุงแก้ไขตามข้ออื่น ๆ และห้ามผู้แนะนำฯ และฝ่าย EQD ส่งคำสั่ง SSF block trade ไปยังบริษัทหลักทรัพย์อื่น รวมทั้งบริษัทได้ยกเลิกบันทึกข้อตกลงการทำธุรกรรม SSF block trade (MOU) ระหว่างบริษัทหลักทรัพย์กับบริษัทหลักทรัพย์อื่นแล้ว</p>	<p>สั่งการให้บริษัทจัดให้มีระบบการกำกับดูแลและควบคุมภายในของบริษัทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสำหรับการปฏิบัติที่อาจเข้าข่ายไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำนักงานจะพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป</p>

สามารถดูผลการบังคับใช้กฎหมายได้บนเว็บไซต์ของสำนักงานหัวข้อ "การบังคับใช้กฎหมาย" <https://market.sec.or.th/public/idisc/th/Enforce>

ข้อมูล ณ วันที่ 3 ตุลาคม 2565